

Sklepajoč razgovor o lični knjigi, menimo, da smemo in moramo čvrsto naglasiti to-le: Ne hvala ne graja, kolikor smo je izrekli, ni namenjena edino pisatelju g. Žirovniku. Mi bi celo radi videli, ako bi se dala hvala pripisati kolikor moči gospodu Žirovniku, graja pa nekemu drugemu! Knjige ne smemo namreč soditi le po naslovnem listu: »Cerkniško jezero. Spisal Jožef Žirovnik. V Ljubljani, 1898«. Ne prezrimo, da stoji pred njim drug naslovni list, ki se glasi: »Zabavna knjižnica. Založila in na svetlo dala »Slovenska Matica«.« Ako je poučni, domoznanski spis v zadregi bil postavljen na mesto zabavnega — uklonimo se sili dotičnih razmer! Nikakor pa ne moremo odobravati, da (po svoji strogosti sloveči) književni odbor »Slov. Matice« — če se hudo ne motimo — ni izpolnil svoje dolžnosti kot dobrohoten svetovalec nasproti pisatelju, ki se je z ljubeznijo lotil domoznanskega predmeta, takega, »ki ugaja potrebam slovenskega naroda ter zaradi svoje občne zanimivosti prija večini Matičinih društvenikov« — a ni imel prilike, seznaniti se z vso literaturo o njem. Ako bi bil g. pisatelj opozorjen vsaj na razprave, ki smo jih imenovali v pričujoči oceni, bi si bil brez dvojbe s slastjo prisvojil njih nauke ter bi bil z razširjenim in poglobljenim znanjem temeljito predelal svoj rokopis in Matičarjem podal knjigo, ustrezajočo modernim zahtevam; le-te pa so za Slovence iste, kakor za druge napredne narode.

Ferd. Seidl.

»Seveda »bralec« in še marsikaj.« Napisal Fr. Ilešič, c. kr. prof. v Ljubljani. Ponatis iz »Popotnika«. Maribor. Tiskala tiskarna sv. Cirila. — Cena 20 kr. Na prodaj pri knjigotržcu L. Schwentnerju v Ljubljani. — Prof. Ilešič razpravlja v tej brošuri na 17 straneh Levčev »Pravopis«, Peruškov spis »Bravec ali bralec?« ter duhovito dokazuje z znanstvenega in praktičnega stališča, da je pravilno pisati »bralec«, ne »bravec«, da je olikano govoriti »bralca«, ne »bravca«. Obenem je g. pisatelj prav temeljito razbistril nekatere napačne nazore v Peruškovi brošuri ter popolnoma omajal dokaj pravil v Levčevem »Pravopisu«, zlasti tisti nepremišljeni § 11. o izreki /-a. Radi pri-trjujemo prof. Ilešiču, da »naš knjižni jezik je že izdava zasnovan na /-u, in da ta osnova se mu naj utrdi, ker je edini pomoček edinosti in skupnosti...«. Razprava Ilešičeva je iznova dokazala, da bo »Pravopis« korenito preosnovati za drugo izdanje.

Slovenica. Pod tem zaglavjem je priobčil učeni naš rojak prof. Ilešič v XXI. zvezku Jagičevega zbornika »Archiv für slavische Philologie« (str. 199.—212.) štiri črtice o narečju, ki ga govore v Št. Jurju ob Ščavnici na Štajerskem. Razpravlja pa v njih vokalno harmonijo (asimilacijo), oziroma epentezo (blüze — blizu, znave — znova, bujti — ubiti, vojnti — uveniti), izpremembo prefiksov *u*, *v* in *va* (*u*, *va*, *vaz*) v začetku besed, zlogotvorni *r*, srednji spol nekaterih ženskih samostalnikov v množini in določno ter nedoločno obliko pridevnikov v imen. edn. m. spola. Opredeležba pridevnikov v tem oziru je jako zanimiva in priča o temeljitem znanju učenega jezikoslovca. Navedene črtice, ki so vrlo poučne, so izšle tudi v posebnih odtiskih, ki jih prodaja knjigotržec L. Schwentner v Ljubljani po 20 kr. S.

Slovensko gledališče. I. Dramske predstave. S kakimi pogoji se smejo preložene igre lokalizovati? Je tako lokalizovanje sploh dovoljeno, in eventualno, kako daleč sme segati? Ta vprašanja so se mi nehote vsiljevala pri prvih dveh dramskih predstavah v letošnji sezoni, in povedati moram že naprej, da si natančno, vseobsežno na ta vprašanja nisem vedel odgovoriti. Navzlic temu